

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy [] centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdeklődésében részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Kétszáz évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Három évre 48 frt. v. 96 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 k.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

A magyar nyelv.

Budapest, ápril 29.

Akár tetszik Bécsben, akár nem — akár helyeslik a kaszárnyában, akár nem: mi magyarok akarunk lenni, nyelvben, gondolkodásban és temperamentumban. Azok voltunk. Azok maradunk. Punctum.

Ahhoz való jogunkat, hogy magyarok legyünk, magyarul beszéljünk, magyarul írjunk itthon, Magyarországon, a közélet minden ágában: törvényekkel is bizonyíthatnók, de ez nem szükséges. Elég, hogy így akarjuk. Ennek így kell lenni és így is lesz. Nem kérünk erre engedélyt sem Kriegermayer urtól sem Wekerle urtól, a kik rövid időre megakadályozhatják akaratunkat; de csak rövid időre; csak addig, a míg kidörzsöli saját szemét a nemzet és teljesen fölébredve észreveszi, hogy kormányfőiről nem mernek és nem tudnak jó magyarok lenni.

Ha volna kormányunk, mely megéri a nemzeti érdeket, lüktetését, nem úgy állana a kérdés, hogy magyarul írjanak-e hatóságainkhoz a katonák urak? hanem azt kérdeznék: hogyan mernek ők Magyarországon nemetlenné beszélni, nemetlenni igazgatni, nemetlenni levelezni?

Arra, hogy hazánkban magyar legyen a hatóságok nyelve és szelleme, nem kell sem törvény, sem engedély. A mint hogy arra sem kell törvény, hogy ruházkodjunk, hogy táplálkozzunk, hogy levegőt szíjjunk. De arra, hogy Magyarország hatóságainak egyik része ne az országnak történelmileg, szokásjogilag és törvényileg megállapított nyelvét használja, hanem egy idegent: arra már igenis csak külön törvény adhatna engedélyt.

Hát hol van az a törvény, mely hivatalos nyelvvé tette nálunk a németet? Mutassák meg. Olvassák föl. Hadd lássuk, hadd halljuk mi is, hogy ekként méréselkeshessük ítéletünket és elnyomhassuk utálatunkat.

Mert nem egyéb utálatos rögeszménél, hogy főembereink még a magyar nyelv kérdését is vakmerően bevonják a politikai alkudozások kocsonyájával. Hiszen maholnap szegénylünk kell, hogy magyarok vagyunk, anyanyelvünket, szenved nemzetiünk államférfiuskodó beáramlataitól. Se címeinknek, se színeinknek, se lobogónknak, se nyelvünknek, se érdekeinknek nem tudnak tiszteletet szerezni. Mit keresnek hát a nemzet élén, mikor a nemzeti érdekekben ők a legutolsók?!

Az öt világrészeknek minden lakóhelye és minden rengetege meglehetősen föl van már tárva. Ám őrült fel az emberi nem nagy könyvét a mutaszon rá a kormány arra az országra, a mely önként, saját jóvoltából, békés időben, törvényes formák között saját fiait, saját tisztviselőit által katonának soroztassa, s az így megalkotott hadsereget ellátja saját pénzén lakással, ruházattal, élelemmel, fizetéssel oly föltétlenül, hogy ez a hadsereg idegen nyelvet beszéljen, idegen szellemnek hódoljon, idegen zászlóra esküdjen. Ha ezer szeme volna a kormánynek akkor sem kapna ehhez fogható példát sem a felvilágosult — sem a vademberek között.

A legeredetibb ebben a sültbolond helyzetben az, hogy mi ezt az állapotot az államférfiúi bölcs belátás és a törvénytudói észlel és józan okosság révén tartjuk fenn. Mindenki azt hiszi, hogy a vakszerencsének egy jókedvű pillanatában a keleti hét bölcsek követ találta föl, mikor a tudakosság göggyével és a beavatottság látszatával kijelenti, hogy a hadsereg kérdését nem kell bolygatni. Olyan kategorikus imperatívus hangon mondják ezt, mintha a Mózes könyvéből olvasnák tizenegyesedik parancsolat gyanánt.

Már pedig ez a kérdés meg lesz bolygatva és el nem alszik, míg megoldásra nem kerül. Hiába hallgatnák el

azt a szélsőbal, mert az életnek a közszükségnek, a nemzeti haladásnak nagy törvényei fölvetik azt.

Az öszbirodalmi eszmének ma már egyetlen hiva sincs Magyarországon. Mit keres hát hazánkban egy rajtuk kívül álló, nem miérettünk létező, általunk nem megbíráható és csak önmagának élő, saját célú hatalom? Hiszen nem vagyunk hódított tartomány és semmi szükségünk sincs arra, hogy hazánkat megszállva, tartsa egy idegen nyelvű és idegen érzelmi hadsereg.

A hadsereg nem egyéb, mint rajtuk élősködő alkatrésze az öszbirodalmi eszmének. Egy intézmény, mely nem azt tanítja, a mit mi, nem azt érezi, a mit mi, nem azt a nyelvet beszéli, a mit mi. De hát mire támaszkodik ez az intézmény? Létezésének hol a jogcíme? Ezt a jogcímet a kiegészítési törvényben sem találja meg. Mert a kiegészítés közönsége tette ugyan a hadsereget, de osztrákká nem tette. Hanem igenis megállapította a paritás elvét, a mi annyit jelent, hogy a vezérlet és szervező kérdéseit Ausztriában intézi az osztrák császár, Magyarországon intézi a magyar király. Már pedig a magyar királynak anyanyelve, érzélete, szelleme, hajlama csak magyar lehet, külön felhatalmazást törvényeinkben a király sem kapott arra, hogy a magyar hadsereget — mely kiegészítő része ugyan az öszbirodalmi hadseregnek, de azért a törvény világos szavai szerint, magyar hadsereg, — tehát hogy a magyar hadsereget nemetlenné szervezze, vezényelje és vezérelje: erre a magyar király külön törvényes megbízást soha sem kapott a nemzettől. Nem is fog kapni; mert németek lenni nem tudunk osztrákok lenni nem akarunk.

És hiában követnek egymást fölváltó kormányaink osztrák politikát; hiában védik az oláh vámegezmény-nél az osztrák ipart a magyar földművelés kárára; hiában védik a katonai levelezéseknél a német nyelvet a magyar nyelv hátrányára; hiában járnak bucsut osztrák hősök sírjához, miközben a magyar hősöket kutyába sem veszik; kelhetnek boros érzelmeiket magyartalan voltukkal; ébreszthetnek közszánalmat érzületüknek osztrákká fajulásuk által; föligerelhetik a boszszankodás indulatát nemzeti érdekeink cserbenhagyására által — de a fölébredő és öntudatára jutott magyarnemzetnek mindezen előbb-utóbb csak az lesz a válasza, hogy a ki osztrák politikát akar csinálni Magyarországon, az menjen Ausztriába, s hazafiságának ott keressen alkalmas tevékenységi kört.

BARTHA MIKLÓS.

A T. Ház.

Budapest, ápr. 28.

A képviselőház tanácskozásait ma az ellenzék fényes diadalát tekinthetjük.

Mintha egyike a régi szép napoknak ragyogott volna fel a házban, a mikor a nemzet érzésében még találkoztunk az egyszemélyes. Felvillanyozódott ma az egész baloldali bizonyos jóleső villanyzika hatotta át az idegeket, mikor kiderült, hogy a veszély idejében mégis egy érzés hatja át az ellenzék minden árnyalatát.

A német katonai levelezések tárgyalása volt a napirenden. A kormány soha szármassabb szerepet nem játszott, mint ebben a kérdésben, világosan szembe helyezkedett a törvénnyel, csak hogy az osztrák körök tetszését megnyerje. Lealázó szerep magyar emberekre nézve, hogy a nemzet jogainak elárulásával kell keresniük a felső körök kegyelmét.

Lelkesebb-nél-lelkesebb szónoklatokban keltek ma a nemzeti ügy védelmére, Szederkényi, Horánszky és Beöthy. De a legfrappansabb volt az ülés végén Ugron beszéde, a ki az egész ellenzékét sőt talán lehet mondani, hogy az egész Házat felrúszta lehangoltságából. A kormány tagjai valószínűleg megzavargatva hallgattak Ugron vádjait és nem volt egyetlen szavuk védelmükre.

Az ülés első szónoka Szederkényi Nándor volt, a ki bebizonyította, hogy a belügyminiszter a katonai levelezések kérdését közönségnek tekintette, törvénytelenül járt el, a miért is a kisebbségi különvéleményhez csatlakozik. Utána Horánszky Nándor beszélt nagy érdeklődés mellett a 67-es alapról mutatta ki a miniszter eljárásának inkorrekttségét, mire Hieronymi belügyminiszter vette át a szót. Sohasem volt még miniszteri beszéd ilyen tartalmatlan, ily egyaránt gyenge érvekben és előadásban, mint ma a belügyre, de viszont soha és se lehet még ennél rosszabb ügynek a védelmére. Arra az álláspontra helyezkedve, hogy szűkségrendelet jog van kiadni a kormánynak kérte a Házat a bizottsági javaslat elfogadására.

Beöthy Ákos mondott ezután egy beszédet, melynek különösen befejezése: a nemzeti hadsereg eszméivel foglalkozó része keltett nagy hatást. Pulszky Ágost óhajtott volna ekkor a bizottsági javaslat mellett felszólalni, de többen pártjából is hangos „Eláll!”-al fogadták, mire Pulszky rendkívül ingerültségbe tört ki, az egész Ház hangos kacajjal kísérte a homári jelenetet. A hadügyi kapacitás erre vérvörösen hagyta oda az ülés termet, hosszu ideig szaladgálván még a folyosón, hogy buját barátainak is elpanaszolja.

Horváth Gyula a napirendre térését ajánlotta. Természetesen a legkérdelmesebb dolog volna az ilyen kérdések felett felett napirendre térni. Ugron Gábor volt az utolsó szónok, oly erővel, oly megrázó igazsággal beszélt, hogy kijelentéseit az egész baloldali ki-küzdő tapsokkal és éljenzésekkel kísérte. (Beszédét alább közöljük egész terjedelmében.) Miatán még Várady Károly állt a záró szóra, megtörtént a szavazás és természetesen úgy, hogy a többség a bizottság jelentését elfogadta. Hoch! Hoch! hangzott fel egyszerre az egész baloldalon.

Az elnök a legközelebbi ülés idejét keddre tűzte ki, mi ellen Remete Géza próbált kifogást tenni, de sikertelenül.

Ugron Gábor beszéde.

A képviselőház szombati ülésén.

T. Ház! (Halljuk! Halljuk! Ha ezt a vitát valaki egy idegen országból végig hallgatta, annak Magyarország szuverenitásáról, a magyar állam méltóságáról, a magyar törvényhozás kötelességéről igen sajátos fogalmak lennének. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Miről van szó? Arról, hogy egy közpénzből fenntartott, törvény által szervezett intézmény, tehát állami intézmény, az állam törvényeinek engedelmeskedjék-e vagy ne. S midőn ezen kérdésről van a szó, akkor azzal biztat az előadó ur, hogy a magyar nyelv jogának elismerésében nagy előhaladást tesz a közös hadsereg és feláll maga a belügyminiszter ur és azt mondja, hogy az eddigi állapotokkal szemben lényeges haladás konstátálható.

Hát miért hívják ezt az országot Magyarországnak, miért hívják ennek királyát magyar királynak, miért van erre az államra, a magyar nemzetre a történelmi idők során keresztül a maga bélyege rányomva, hanem azért, hogy ez országban a kormányzás magyar nyelven történjék, a magyar nemzet érdekeinek megfelelőleg a magyar nemzet érdekeivel összhangban? Hát a magyar nemzet, vagy a magyar állam ismerhet-e el mást törvényül, mint azt, melyet a természet neki adott és a melyet törvénykönyvébe iktatott? Hisz ha egyetlenegy törvénykönyvünkbe sem állna, ha nem hozták volna meg az 1840-iki, ha nem hozták volna meg az 1868-iki törvényt, akkor is természetesen következnék az, hogy ebben az országban, az államnak nyelve a magyar, s hogy itt minden állami pénzből fenntartott intézmény és hatóság az állam nyelvét tartozik használni, az állam nyelvét tartozik respektálni? (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Azt mondják erre, hogy a fejedelmi jogok korlátozása a nemzetnek a jogát. De felhívom e Ház törvényadó tagjait, mutassanak fel egyetlenegy törvényt, mely azt mondja, hogy valamely állami hatóságnak nyelve a német; mutassák meg ama törvényt, mely azt mondja, a közös hadseregnek a

nyelve a német. Én t. Ház ilyen törvényt nem ismerlek. Helyes! Ugy van a szélsőbaloldalon.) És ha ilyen törvény nincs, akkor fennál a nemzetnek természetjogi joga, (Élénk helyeslés a szélső baloldalon) hogy tudniillik a magyar államnak, Magyarországnak más állam nyelve nem lehet, mint a magyar és a magyarok királyáról a magyar királyról fel nem tehető az, hogy az bármely állami intézménynél a német nyelvet szabja meg és magyar koronája jogából származó hatalmával fogva, a német nyelvet tűzze ki állami nyelvvé. Hiszen bocsánatot kérek a magyar nemzet, a magyar állam és a magyar korona egy és ugyanazon fogalmat fejezi ki, csak különböző alakulatokban. Ha a magyar állam, a magyar nemzet a magyar nyelvet beszéli, a magyar korona sem beszélhet más nyelvet. Valahányszor a felső Magyarországi ügyekben intézkedik, mindig a magyar nyelvet használja és ha ő felső tudja azt használni? (Ugy van! a szélsőbaloldalon) miért nem használhatja a hadsereg.

De engedjen meg a t. Ház, a mely nemzet idegen fajok közt van beékelve, a hol bent magán az állam területén is nemzetiségi törekvések vannak, a mely törekvések részint ezen nemzetnek történelmi jogát akarják kétségbe vonni, — részint az államalkotó természetét támadják meg, ott vajon ez az intézkedés, a mely a hadseregben a magyar nyelvet háttérbe szorítja és a német nyelvet állítja fel, mint a hadsereg nyelvét, nem ezeknek a nemzetiségi izgatónak nem ezen az ország konszolidációját megátámadó törekvéseknek szolgál-e támaszul és támpontul? (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Hiszen önkönként a tulsó oldalról, minden bagatell dologban, a melyben egy-egy miniszter hatalmát kell kiterjeszteni, a midőn egyes közegek tulkapására is több politikai hatalmat kell keresni, mindég azzal állanak fel, hogy ne tagadjuk meg, mert a magyar államot kell konszolidálnunk, azért kell a hatalmat szaporítani. (Igaz. Ugy van! a szélsőbalon.) És akkor, mikor arról van szó, hogy a közpénztárból a törvény által fenntartott intézmények a magyar nyelvet használják, azok, a kik az ország törvényeit, az ország méltóságát és az ország jogát kellene, hogy képviseljék a kormány padjain, nem szégyenlik felállni és ilyen nyilatkozatokat tenni. (Hosszantartó zajos helyeslés a szélsőbalon.) Élénk felkiáltások: Igaza van.)

Egy ország egy nemzet, ha okos, ha óvatos, azokat emeli a kormány padjaira, a kik az ő törekvéseit leghatalmasabban védelmezik és oltalmazzák, kiknek egyénisége több biztosítékot nyújt arra, hogy az ő érdekei megoltalmazva legyenek. De egyik fölül, midőn a politikai, hatalmi és pártzajok egy kivánják, mindig a magyar államesszmet hangoztatni, másfelől ennek a magyar államesszmetnek mindentit eltiprást és háttérbe szorítását szolgálja és annak eszközeit itt a magyar törvényhozás előtt megjeleníti: ez a legutaltatósabb eljárás, a mit elkövetni lehet. (Hosszas zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Kérdem a t. Házat, meddig fog az a megalázó politikai magatartás itt Magyarországi törvényhozásban tartani, hogy az osztrák tábornok urak az ő eszméiket bepiszkolják és itt nálunk aztán a mi kormányközegeink kifényesítik? (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Egy hang: Csizmatisztító! Derültség a szélsőbaloldalon. Zaj)

Élnök (csenget.) Csendet kérek! Kérem a képviselő urat, méltóztatassék lehetőleg parlamentáris kifejezéseket használni. (Zaj)

Ugron Gábor: T. ház! Azt mondják, hogy az 1867-i alapszavak a fenntartása oly szükség, oly érdek, a melynek mindent alá kell rendelni. Az 1867. XII. törvényeszkben igen jól mondotta Beöthy Ákos barátom, háromszor fordul elő, a magyar hadsereg, az egész hadsereg kiegészítő része. Mit tesz ez? Mialatt lehet a magyar hadsereg magyar, ha nem az által, hogy a magyar nyelvet használja. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) és mi által lehet abban a katonában a magyar állam iránti tiszteletet, a magyar haza iránti szeretetet, a hasáshoz való ragaszkodást fenntartani, ha nem az által, ha azt a nyelvet használja, a mely hazájának nyelve? (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mi jogon alkalmazhat a német nyelvet a közös hadseregben? Hiszen Magyarországnak van állami nyelve. Ha közös intézmény

a hadsereg és a dualizmus és paritás alapelveihez van alkalmazva, akkor ha az egyik államnak nincs államnyelve, ebből nem az következik, hogy a másik állam egyrészesnek egy töredékének nyelvét, a német nyelvet, a mely ott nem is állami nyelv, azt alkalmazza a közös intézményekben, hanem inkább az következik, hogy ha van az egyik államnak államnyelve, az alkalmaztassék a másikkal szemben. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

De a mi követelésünk nem mennek odáig; a mi törekvéseink csak oda terjednek, hogy azoknak, a kik Magyarországi lakosságából beoroztatnak és a közös hadseregbe beoztatnak, a magyar államhoz tartozásága meg ne szakadjon, hogy az utolsó szerb horvát vagy oláh katonára, ki a hadsereg kötelékében van, ép oly hatással legyen a közös hadsereg intézménye, mint más országban, mert a katonai szolgálat más államban nem egyébb mint a hazaszeretet iskolája, az állam intézményeihez való ragaszkodás és az azokkal való együttérzés iskolája és csak nálunk van az, hogy a közös hadsereg, jelenlegi alakításában, különösen a német nyelvnek abban használatában által, nem a hazaszeretnek iskolája, nem az államnak, nem az állam színeinek, nem a nemzeti nyelvnek szerzi meg a tiszteletet, hanem egy idegen lobogó tiszteletére szolgál és a magyar államhoz való tartozandóság kaposát megcsizítja és megromítja. (Zajos tetszés és helyeslés a szélsőbalon.)

Vagy akarunk itt ország lenni, a mely szabadságot élvez, alkotmánnyal bír és az alkotmányos tényezők között maga jelentőségében megy, vagy pedig alárendelt helyzetbe kell jutnunk. És hogy alárendelt helyzetbe jutottunk, melybe az önkönként politikai vitti benntünk, azt semmi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy az ország pénzből fenntartott intézmény törvényeinket nem respektálja és hogy a delegációkban mindig arról kell vitatkoznunk, hogy mily mértékben engedik Magyarországi törvényeit végrehajtani és foganatosítani. És midőn a delegációkban majdnem mindnyájan, pártkülönbség nélkül, a kérdés első tárgyalásánál a közös hadügyminiszter ellen foglalnak állást akkor megjelennek a magyar kormány tagjai mint a kiegészítés és békéltetés angyalai és meghunyászkodnak. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Mi ennek a következménye? Az, hogy Magyarország úgy súlyosodik, hogy bent a polgárok előtt oly alárendelt intézménynek tekintették, mely mindenki előtt maghátrál és maghátrál mindig a közös hadsereg előtt; pedig, ha Magyarországnak tekintélyt igazi népszerűséget akarnak szerezni, a mely nem mesterkelt, akkor állítsák vissza a magyar nyelv jogát és közzéadják ki az idegen nyelvet, mely uszupráció alapján jutott intézményeinkbe. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Én, t. Ház, nem fogadom el a kérvényi bizottságnak az előadó ur által képviselt véleményét, hanem hozzájárulok a kisebbség véleményéhez, nem azon okból, a mit a belügyminiszter ur mondott: hogy minek egy új törvényt hozni, mikor van törvény, hanem azért, mivel az a nézetem, hogy ha az ország törvényeit meg nem tartják és a belügyminiszter ur az ország lakosait az ország törvényei ellen bujtogatja és látsítja... (Zajos éljenzés és taps a szélsőbalon) ... törvényre van szükség, a mely megterhelésről gondoskodik mindazokkal szemben, kik az ország meghozott törvényeit nem respektálják, tiljenek akár a belügyminiszter székben, vagy legyenek a törvényhatóságok vagy közös hadsereg körében. Ezért fogadom el egy új törvényhozásnak eszméjét, hogy legyen szankciója azon törvényeknek, melyek törvénytárukba iktattattak. (Hosszantartó, meg-megújuló éljenzés és taps a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Magyar nők Ruttkaynének.

Budapestről vett tudósítás szerint a magyar nőknek Kossuth Lajos halála feletti részvétirátát szombaton délelőtt 11 órakor nyújtotta át Ruttkaynének egy kisebb küldetés.

Eredetileg úgy tervezték a dolgot, hogy monstre-deputáció menjen el Kossuth Lajos

nővérehez, de minthogy Ruttkayné még mindig gyöngyöskedik, csak néhány hölgy ment el Kossuth Lajos utcái lakására.

A küldöttségben melyet ö. v. Pázmándy Dénesné vezetett részt vettek: Szerényi Béláné, Tarnóczy Gusztánné, Edvi Ilés Zsigmondné és Horváth Janka ur-hölgyek.

Ruttkayné, aki betegeskedése dacára is elég jó színen van, nagy szíveséggel fogadta a küldöttséget, melynek nevében ö. v. Pázmándy Dénesné a következő beszédet intézte hozzá:

Drága honleány, Kossuth Lajos nagy hazánknak nővére, im, eljöttünk hozzád, hogy kifejezzük neked a magyar nők őszinte tisztelőit és hódolatát.

Tisztelet és hódolat illet meg téged, a ki igaz testvér hitsséggel ápolod és gondozod a nagy Kossuthot élte utolsó pillanatáig. Megosztottad vele a számtalan keservét. Ma, a mikor mély gyászban van a te szíved, enged meg, hogy mi magyar nők, kik legjobban tudjuk, mit vesztettél te, vedd sirjunk, vedd zokogjunk, hogy részvéttel szívvel meg-osszuk a te mély, nagy fájdalmadat!

Egy albumot nyújtunk át neked a magyar nők részvétáviratával. Több ezer magyar nő írta alá emlékeül annak a nagy napnak, midőn a nagy halott koporsójával a magyar haza földjére léptél.

Ha ég adjon neked vigasztalást gyászodban!

A Goodwillés oltalmazza meg életedet! Mi arra kérünk: maradj itthon a hazában, a melyben annyira szerettél.

Ruttkayné a beszéd alatt bangos zokogásban tört ki és sorra megölelte és megcsókolta a küldöttség tagjait.

Köszönöm nektek ezt a megemlékezést — mondta zokogástól elfojtott hangon, — az isten áldjon meg benneteket érte.

Aután Szerényi Béláné felolvasta a részvétáviratokat, melyet tudvalevőleg Jókai Mór szövegezett meg.

Beszélgés közben Ruttkayné azt mondta, hogy legközelebb el megy rövid időre Turinba, hogy ott egyet-mást elrendezzen.

De csakhamar visszajön és itthon is marad, mert itt akar meghalni.

Az állami kötelező állatbiztosítás.

III.

A kényszer utjáni állatbiztosítás.

Az állatállomány fenntartása, az állattenyésztés virágzása s az ezzel szoros kapcsolatban álló fontos érdekek biztosítása, csakis az állatállomány kényszer utjáni biztosítása által remélhető, csak ez esetben van megadva a mód és lehetőség arra, hogy minden egyes elhullott állat értéke megtéríthető legyen a nélkül, hogy ez által a biztosításra kötelezettek érzékenyen terheltesse.

De mert az esetben, ha nem az egész országra kiterjedő egységes, hanem az egyes vidékek szerint külön-külön szövetkezeteket létesítenek, nagyobb mérvű a gyakori elhullások esetén szintén előfordulhat, hogy a szövetkezet a kárt megtéríteni képtelen, vagy

Pedig a kárt nem szenvedett állattulajdonosok tulajdonos mérvben terhelhetnek akkor, ha a szövetkezet olyképp létesítetik, hogy a tagok az egész kár megtérítésére kötelezik magukat — több szövetkezetnek alakítása célra egyáltalán nem vezet.

S miután az esetben, ha az egységes szövetkezet akként létesítenék, hogy a tagok nem fix biztosítási díjat fizetnek, hanem a tényleg felmerülő károk egészbeni megtérítésére kötelezik magukat — ez szerfelett nehézkes eljárás s nagy apparátust igényelne, a szövetkezet ily módoni létesítése sem ajánlható.

Szövetkezeti alapon az állatbiztosítás egyedül csak az esetben vezethet sikerre, ha az egész ország területére kiterjedő oly egységes szövetkezet létesítenék, melynél a tagok a felmerülő károkatosszágok megtérítésére végett, kártalanítható jószágait után évenként fix biztosítási díjat fizetnek.

Itt azonban mindjárt felmerül a kérdés, hogy akkor, a midőn a törvényhozás azt mondja ki, hogy minden tulajdonos köteles állatjainak biztosítása végett szövetkezetbe állani, tehát a midőn az állam az egyesek cselekvési szabadságát nemcsak korlátozza, de egyenesen kényszer hatalmat gyakorol fellettk, hogy ezt s ilyképp tegyék — vajjon az ekként létesített szövetkezet szigorúan véve, nem azonos-e az állami kényszerbiztosítással? s hol van a jogalapja annak, hogy a midőn az állam ily kényszer eszközökkel alkalmaz, ugyanakkor az anyagi felelősséget magáról elhárítsa s a szövetkezeti tagoknak, az állami elérésében, a rendelkezésére álló eszközökkel, segélyre ne legyen!

Az esetben ugyanis, ha a kényszerbiztosítás szövetkezeti alapon létesítenék, a törvényhozás bizonyos általános feltételeket megállapíthat ugyan, sőt kell is megállapítania, továbbá a szövetkezet szervezésének körvonalait megszabhatja s a felügyeleti jogot fenntarthatja stb. de a szövetkezeti tagokkal szemben anyagi felelősséget nem vállalhat s a szövetkezet ügyeit saját hivatalnokaival nem vezetheti.

Utóbbi esetben a szövetkezet merő fictio s a valóságban állami biztosítás lenne; az pedig, hogy az állam anyagi felelősséget vállaljon akkor, a midőn a szövetkezet ügyét nem maga intézi, teljes képtelenség.

A szövetkezeti alapon szervezett biztosítást tehát nem lehet képzelnünk másként, mint hogy a törvény által felállított elvek szerint s a megszabott korlátokon belül a szövetkezet önmaga, saját tisztviselőivel látja el ügyeit.

A szövetkezeti tagok s állatjaiknak számbavétele, azok folytonos nyilvántartása a biztosítási díjak kirovása és bevétele, a kár megállapítása, azok kifizetése stb. s általában az egész ügykezelés vezetése tehát a szövetkezet joga s egyszersmind kötelességéhez tartozik.

Ha mostan figyelembe vesszük azt, hogy ezek szerint a szövetkezet működésének az ország összes községeire kiterjeszkedni kell, mert különben a kitűzött cél el nem érhető, akkor látni fogjuk, hogy a szövetkezet ügyeinek ellátására oly óriási apparátus szükséges, mely százazerekre rugó kiadást igényel.

Ez pedig oly költség, mely kötelező

biztosítás esetében csak akkor foglaltatna helyet ha más expedienst nincs az állat tulajdonosok ilyképeni megterhelésének kiküldetésére.

Azonban, még tovább is mehetünk. Nem egy kettő, de nem is egy pár száz, ha nem néhány ezer oly község van hazánkban hol csakis a földműveltségű pap és tanító, tudnak, úgy írni és olvasni, hogy némileg megbízható nyilvántartást vezessenek s a szövetkezet ügyeit úgy, a hogy elláthassák. Vajjon mi történik itt a szövetkezet ügyeinek megnyugtató, rendszeres ellátásával? Avagy talán elképzelhető az, hogy a szövetkezetnek minden egyet, vagy legalább is 2—3 községben megfelelő közege ne legyen?

Már pedig jegyezzük meg jól, hogy éppen ezen több ezerre rugó községekben szükséges feltétlenül az állatbiztosítás, miután ezen községekben a lakosságnak, ha nem is egyedül, de legfőbb keresztforrása az állattenyésztés, s más felől ezen községek lakói szerfelett szegények, és ha csak egy igavonó jószáguk hull is el, ezt már nagyon megérik, a adózási képességük ezen egy csapás által is megrendítenék!

Ha tehát tény is, hogy a szövetkezeti alapon való kényszerbiztosítás mellett a kitűzött cél teljes mérvben elérhető, de mert azon feltétel, hogy ez az érdekeltek lehető legkisebb megterhelésével történjék, be nem tartható, s van ut és mód arra, hogy az állattulajdonos többet ne fizessen, mint a mennyi a kár fedezésére tényleg elégséges s ezen módot mellett is a kitűzött cél elérése feltétlenül biztosítható, akkor nem lehet haboznunk, hogy az életben különben is csak theoretikus értékű szövetkezet alapján létesítendő biztosítási mód felett napi-rendre térjünk.

A szövetkezet és állami alapon való kényszerbiztosítás köti különbség a valóságban nem egyéb, mint, hogy míg utóbbi esetben az állattulajdonos az évi biztosítási díj terheli, előbbi esetben fizetni kell még az adminisztráció tekintélyes költségét is, a hűtlen kezelés és rossz igazgatás általi megkárosítás sem lenne kizárva, míg állami biztosítás esetén ez sem fordulhat elő.

Hirlapírók figyelmébe!

A kolozsvári napilapok szerkesztőseinek összes tagjai szombaton értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy a hirlapírói feladatok könnyítése és a közös érdekek megővése céljából ideiglenesen egyesülnek.

Az ekként megalakult bizottság, melynek élén a kolozsvári három napilap szerkesztői állnak, felajánlja kollegiális segédkezést és a Memorandum-pör tárgyalása alkalmából Kolozsvárra küldött bel- és külföldi hirlapíróknak.

A bizottság megtett minden szükséges intézkedést, hogy a nála jelentkező idegen hirlapírók kényelmesen és akadálytalanul gyakorolhassák tudósítói tisztüket.

A hirlapírók közös találkozási helye a Központi Szálloda emeleti nagy terme, mely ugy ékezően, mint irodai helyiségiül a

nap bármely órájában a hirlapírók rendelkezésére áll. Különben hangszóló va, hogy a kolozsvári hirlapírókat v-l-mennyi intézkedésekben kizárólag kollegiális szempontok vezérlik és a kölcsönös érintkezésnek, netalán közös eljárásoknak ezt a jellegét — mint házizagadák — nemcsak javasolják, de megőrizni is kívánják: — ezennel fölkeretnek a Memorandum-pör tárgyalására Kolozsvárra jövő összes hirlapírók, hogy a nevezett bizottságnál legkésőbb május 5 ig levélben jelentkezni sziveskedjenek, hogy részükre mindenképp a tárgyalási teremben a tudósítói hely idején biztosíthatassék. A jelentkezések Hindy Árpádnak, a „Kolozsvár“ szerkesztőjéhez intézendők.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, április 30.

Május 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra. Méréjük az előfizetési díjak pontos megküldését.

Május 1. Holnap lesz a tavasz legszebb napja, május elseje. Ezzel a nappal egyuttal Kossuth Lajos halálától hat hét telik le, s kerék egy hónapja annak, hogy Magyarország legnagyobb fiának porai hazai földben pihennek. E kettős napforduló, május 1-én tessék le a külső gyászt a Kossuth tiszteletű csupán azért, hogy szívőkben azonnal is kegyeletesen gyászolják halálát annak, a kinek emlékét a késő unokák is szívükben fogják mindig hordani. A holnapi napra a természet is elkészült dnnapi pompájával. Mészök, kertek, fák zöld palástot öltöztet, melyet pazar színekkel ékítenek a rügyekből kibomló virágok.

Gyűjtés a Kossuth szoborra.

A kolozsvári honvéd egyeslet választmányában tegnap d. u. a Kossuth szoborra való gyűjtésre a következők vettek át gyűjtőleveket: Szabó Samu elnök, Biró József, Mamiša János, Múnszter Ede, Nedorosták János, Vincze István, s az egyeslet jegyzője. Az egyeslet tagokat ez uton kéri a választmány, sziveskedjenek ez iv tartó araknál levő ívekbe bejegyezni vagy a választmányának posta útján május folyamán beküldeni. Az adományok nyilvánosan lesznek nyugtázva a helyi napilapokban s a Történelmi Lapokban. A kolozsvári honvéd egyeslet választmánya.

Tegnap buza szentelés volt.

Ma kezdődnek a kereszt járó napok a r. k. egyházban. Az időjárás kedvez a kereszt járó híveknek, kik reggel már megkezdették az áhitatos körmenetet a főtéri templomból a többi kolozsvári kath. templomokhoz.

A Mária Dorothea-egyesület szombati ülése nagy részvét mellett folyt le. E közlemény is bizonyítja, hogy városunk lelkes közönsége a fiatal egyesületet is meleg pártfogásába vette nemcsak azért, hogy megnyugtató tudat ez itt, hol annyi az egyesület. Beteljük, hogy „A jószágunk minosen olyan foka, melyet tovább fokozni ne lehetne.“ A fokozás pedig szükséges, főleg a derék egyesülettel szemben, mely eddig szép eseményben is tiszteletreméltó eredményeket ért el: telek, 5000 fű kész pénz, kellő épület; földi kezdemények nagy foku beteg pártfogolójainak. A telket a város tanácsa egyhangulag szavazta meg egy kikötéssel azonban: 5 év alatt az Otthont föl kell építeni. Építéshez

pedig pénz kell, pénz és újabb pénz. Az egyesület el is határozta megkérni a városok megkeresését. Legközelebb pedig dr. László Gyuláné tanítónőképződei igazgatónő rendes vendégeivel az egyesület javára egy nagy koncertet. A gyűlés érdekes pontjai pedig ezek voltak: Schwarzer Adél igazgatónő tőnő felolvasása jószágáról, jótékonyaságról. Milyen megtapsolták a szellemes előadást, úgy szintén Márk k. a zongorajátékát. Nagy tüsszel énekelt Pourma Henriette mérvessé a Traviatából és Bajazzókból. Zongorán n. n. Gábor tanárj. kísérté. Az ülés emellett hangulatban oszlott szét.

— Leszedett német tábla. Szombati lapunkban arra kértük a nemes fiatalokat, hogy vegye le azokat a német táblákat, a melyek mint utca feliratok, a részlett kerszaktól most is ott éktelenkednek Kolozsvár némely utca sarkain. E kérésnek nem némi eredménye lett. „A Bier Gass“ felirattal az órában éktelenkedett fekete tábla már szerkesztőségünk museumába került. Levette krétával a táblára tett feljegyzés szerint B. M. és H. U. 1894. 28—4. A tag fekete tábla két erős szeggel volt a falhoz erősítve. Az ismeretlen leverőknek emellett köszönetet szavazunk s kérjük ismét fiataloság többi táblák szives levételét. Az órá egyik sarkán levő tábla levételét egyik gondot fog adni, mert magasan fekszik erősen oda van foglalva. Létrával, aszeker segítségével azonban ez is eltávolítható lett. Megjegyezzük még, hogy a Bier Gass című tábla ismeretlen időben ismeretlen emberek által tetetett tegnap szerkesztőségünk lapjára.

— A Kolozsvári honvéd egyeslet választmánya tegnap d. u. az erdélyi museum helyiségében gyűlést tartott. A gyűlésen elő tárgya volt Kossuth emlékszemlék gyűjtés. A választmány elhatározta, hogy a központból leküldött iv nyomán, gyűjtőleveket ad ki a vállalkozó tagoknak, kik személyesen keresik meg és kéri fel az adakozásra az egyeslet ismertebb tagjait. Egyuttal a lapok útján is felkérve őket az adakozásra. Azután a segélyezési és igazolási iratokat terjesztették elő. A választmány ismeréssel vette tudomásul, hogy a központ segélyezési bizottságban a honvédek feltejtett ügyeit gyorsan és legnagyobb figyelemmel igazgatja az egyeslet elnöke Medcsky István. Jelentést tett a jegyző arról, hogy a tagok részére a múlt évben általa írt 200 példányban sokszorosított tájékoztató teljesen elfogyott. 8 miután időközben a segélyezésre vonatkozó szabályok változtak, a utolsó példányt felterjesztette Medcsky István elnöknek kiigazítás végett. Ez meg történt s a tájékoztatót közlekedő „Történelmi Lapok“-ban fogja kinyomtatni, külön lenyomatakat készített a kolozsvári a többi lappal összeköttetésben álló honvéd egyeslet részére. A választmány elhatározta, hogy az egyeslet tagjainak töröknyelvű formaszert igazolási irat bérlete után b. iktatja Földváry Mihály 1848—49. évi adót, kit a szabadságharc után közel állat halálra ítélték, melyet kegyelem útján 12 év vasban töltendő fogságra változtattak, a miből Aradon, Munkácsen s József-Stadtban 5 évét ki is töltött. Több egyleti ügyet igazolt el ezeken kívül a választmány.

— Utcanakivesésen Kolozsvárt. A Kálmagyar-utca sarkánját a nőképés

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. Április 30.

Érvénytelen.

C. SWERNATÓL.

Az „Ellenzék“ számára fordította:

A M I C A.

XXXVI.

(Folytatás.)

(92)

— Rut, igyekezni fogok magát boldoggá tenni — ismétli. — Édesem, ígérem magának, hogy ha tehetem, soha sem fogja ezt a lépését megbánni.

Nem sokára együtt mentek Cherrington felé édes illatu réteken keresztül, a legnagyobb nap az arezakra sütött, ők beszéltek egymáshoz hűbe hűbe, de nem sokat az utánuk ballagó Donhoz is éppen annyit beszéltek mint egymáshoz.

Miután a doktor házához érkeztek, Rut hirtelen megállt, azzal a világos szándékkal, hogy ott kíváncson jó éjszakát.

— Nem volna jobb ha a doktorral beszélnek? — kérde Rut kisasszonya.

— Atyám nincs itthon; Sobertenba ment.

— Ugy hát holnap jövök el. Vajjon mily időben beszélhetek vele?

— Én — én alig tudom — válaszolá Rut habozva; aztán látható erőfeszítéssel nézett a Brián arcába. Brián jobb szeretné, ha még most nem szólana az atyámnak. Leveszem én még titok közöltünk. De nem szükséges, hogy sokáig maradjon az.

Brián rögtön megértette Rutot, a hogy az tudta, hogy megfogja érteni. A leány azt

kívánta, hogy eljegyezzék maradjon titokban addig, míg a már is felbontott házassági kötelékeiktől törvényesen fel lesz szabadítva. — Brián azt válaszolta, hogy legyen úgy a hogy ő kívánja, megökölt és otthagya.

És Rut, ott állva és utána nézve nem láthatta őt a szemébe toluó forró könnyek fátólól. A szerelem állal élesztett finom női ösztöne már is oly sok hiányt tapasztalt. Ő nem esztelen — ő emlékezett a multira; de érezte a bucsusök hidegségét és tudta, hogy ha az a szép hűtelen asszony, a ki elhagyta, nem jött volna az életébe — mily másképpen lett volna minden! A boldogság váratlan, de rég sóvárgott helye az ajkainál volt, de keserű volt nagyon.

XXXVII.

A Lockhart Brián dolga hosszasan tartóztatta Cherringtonban, mint a hogy gondolta és a cherringtoni torony óra kilenest ütött, — midőn kis hűdora keresztül ment — mert a mező felől tért vissza. Édes nyári éj borult a tájra, midőn Apáca-Priorba érkezett, s a nyitott ajtón belépve egyenesen a nappali szobába ment, melynek ablakai a házat mind a két oldalán körül futó récsos verandára nyitlak. A kandallóban meg volt gyújtva a tűz, — mert néha hosszasan szokott volt fent ülni és olvasott és mert a nyár elején levő éjszakák hidegek voltak — de a fa leéggett, csak a vörös szén pislogott a tűzhelyen, homályos fényt árasztva szét a szobában.

A lámpa még nem volt meggyújtva; talán Dobusné megfeledkezett róla. Óvatosan menve kereszttul a szobán, mint aki a sötétben morog, lába hirtelen egy nem látott tárgyra oly erővel botlott meg, hogy szinte elvesztette az egyensúlyát. Midőn az egyensúlyát vissza nyerte, lehajolt, s a homályos fényben egy férfi alakját látta inkább fekdő-

ni mint állni a karosszékekben és ő annak a kinyújtott lábában botlott meg.

— Hallo — kiáltá csodálkozva — mi ez?

Kézét az alvó férfi vállára tette és jól megrázta azt. Az idegen feje nehékesen esett oldalra, de csak egy érthetetlen mormogás volt a válasz.

Lockhart Brián ismét kiment a csarnokba, s végig ment a rövid folyosón, mely a gardasszony nappali szobájába vezetett.

— Dobusné, miféle ember van a szobában? — kérde.

— Oh, haza jött Brián ur! — kiáltá az öreg asszony kémi munkáját elejtve, a mint a székről felállott. Sir, ördök, hogy haza jött; már ideges kezdem lenni! Az az ember, körülbelül másfél óra mulva jött ide, miután Brián ur és Rut kisasszony elmentek.

— Ki az?

— Én bizony nem tudom azt megmondani. Brián urat kérdezte és midőn megmondta, hogy nincs itthon, — azt mondta, — hogy várakozni fog, mert ez alkalommal beszélni akar az urral. Miután olyan különös gentleman — mondá Dobusné gyanakodó hangon — azt mondtam neki, hogy talán jobb volna ha hátra hagyná az isenket és majd később jönné el; de reám se hallgatott, egyenesen a nappali szobába ment, lerogyott a székre és úgy látszik, hogy abban a szempillantásban rögtön elaludt.

— És maga ott hagyta — mi?

— Én nem tudtam mit tegyek egyebet, miután csak Kati és Sári voltak velem a házánál és mind a kettő olyan ideges mint egy eger. És mondtam Brián ur, hogy azóta folytonosan téprenkedem, azt gondolva, hogy minden perczen felébredhet, s valamit tesz a szobájba és ellalva vele, a nélkül, hogy a bajon segíthetnék! — fejezte be Dobusné.

— Éj! nincs ott a mit szobra tehesen kivéve a székek és asztalok — mondá Brián nevetve — ha csak véletlenül a fogóhoz és a vaslapicshoz nem jött volna kedve. Kérem adjon egy gyertyát, látni akarom, hogy ki az és miért jött ide.

Dobusné meggyújtott egy kis lámpát. Brián elvette tőle, az ajtó felé fordult és aztán megállott.

— Dobusné, miben különböz az az ember? — kérde.

— Hát kérem — válaszolá az öreg asszony — úgy beszél mint egy gentleman — azt meg kell neki adni — én nem állítom az ellenkezőt — de borzasztó kopott öltözött, majd nem rongyos — de azért még is gentlemannak látszott. És — és — nagyon csálódóm — tévé utána Dobusné süttőg hangon — ha nem volt rémség. Annyi bizonyos, hogy részegnek látszott és ha megengedi Brián ur, hogy azt mondjam, a pálinka szag érzett is rajta.

Brián intett a fejével, aztán félre fordult, hogy meoalgást eltitkolja, mert a jó öreg asszony arczának kifejezése mulattatta. Ismét a nappali szobába ment, megkereste az olvasó lámpáját, meggyújtotta és azon kívül egy másik lámpát, mielőtt a karosszékekben fekvő alakra nézett volna és azután megállott a melyen alvó idegen előtt.

— Őt az embert már nem csak egyszerű látta — és ez alkalommal nem sokáig kellett gondolkoznia hogy eszébe jusson, — hogy hol és mikor — e doleg felett nem volt semmi kételey — egyszerű, a szerenosetlen házasságát megelőző este Strutt utca elején látta; egyszer, a Cherringtoni vasúti állomás prorróján látta holt részegen fektetni, azon a napon midőn megtudta, hogy a házassága fel volt bontva. Ez elzúllott te reméléssel csak kétszer találkozott; de oly jól emlékezett a pöffedt színtelen, bibircos arczára, mely az egykori szépség nyomait

minden stlyedése dacára magán hordta mintha ezerszer látta volna.

Brián ismét meg akarta rázni az embert, hogy beszéljen vele. Midőn az idegen hirtelen felnyitotta a szeméit, s tekintetét nézett rá, mint ha semmit se látna. A két — oly — különböző férfi néhány pillanatig némán és mozdulatlanul maradt, ezután az idegen ügyetlen mozdulattal felállott a lábaira.

— Lockhart ur, becsúszott kérek! Engedelmet kellene kérnem, hogy a házamban ilyen móddal elaludtam. De én hosszasan volt távol mint a hogy számítottam, és meglevő levőg alkábított. Lustaságomért a látogatásomért is becsúszott kellene kérnem. Engedje, hogy azt tegyem mielőtt — mielőtt elkezdem kimagyarázni magamat.

Ha az az ember nem rég részeg is volt, de jelenleg nem volt részeg, ámbár a pálinka szag, ami Dobusné annyira megbőránkította még mindig érzett rajta.

Az egyik dagadt reszkett kezével a asztalra támaszkodva állott, s arczát és szeméit Locharth figgesztve mondta el a menetséget. Gyér barna haja hátra volt taszítva s magas homlokáról, elhanyagolt bajusza alatt vonagló ajkai majd nem fehérek voltak. Ilyen morális és fizikai rommal amilyen ez az ember volt, Lockhart Brián az egész becsúszott élete alatt soha sem jött érintkezésbe. Ők könnytelenség huzódott vissza tőle midőn az kérde — Mi dolga van velem?

Az idegen nevetett gyenge haboró nevetéssel és minden hencszegése eltűnt a minál a székre vissza ült.

— Éppen ez az, a mit meg akart magának mondani édes fiam. De ne legyen türelmetlen; engedelmevel időt veszek magának reá. Először kérdése kérdése: lelelek. Ugy-e látott már aszélott?

(Folyt. köv.)

hívkiváltak, lejjebb nem, miért? talán tovább nem laknak-e adófizető polgárok? (Bekezdések.)

Kossuth- és Jókai-utczák. Egy előzetünk küldötte be a következőket: Mindegyre halljuk Kossuth-tér, Jókai-utca stb., ha egy idegen keresi, nem talál ly elvezető utczát, teret a városban — legfeljebb a városi levéltárban. Hanyagság a hatóságok, hogy nem intézkedik az új elvezető utczáknak külsőleg is érvényt szerezni. Egyáltalán figyelmébe kívánjuk ajánlani a tanácsnak, hogy az általános utca-elvezetésnél a fővárosban kiűzött táblákat vegye irányadóul t. i. minden utca árka az illető utca neve s a kerüllet nagy betűvel irandó ki, azonkívül minden ház — a külvárosban is — házszám s az illető utca nevét tartalmazó táblával jelölendő meg. De addig is, míg az elkészülne, kérjük a tanácsot a Tereintért és belsőutczáit az új nevekkel bíró táblákkal ellátni s a számotást is házról-házra kereszttel vinni pl. mire való a Jókai-utczában a Gyarmatház-on 2 szám? mikor az egy ház.

Fáklyászene dr. Groisz Gusztáv tiszteletére. A tud. egyetem jogász-iffusága a dr. Groisz tiszteletére tervezett fáklyászenét, minthogy a hat heti nemzeti gyász letelt május hó 4-én pénteken fogja megtartani, kifejezésül akarván adni azon végtelen tisztelet és szeretetnek, mellyel volt tanára iránt viseltetik. A rendezőség mindent megtesz, hogy az méltó legyen a kiváló férfiúnak.

Mátyás király emlékszobájának pályázata holnap május 1-én jár le. A mint értesültünk a pályázat iránt nagy az érdeklődés szobrász művészeink között. Réssz fognak venni: Réna, Szécsi, Fadrusz, Kallós, Vastag, Kis György, Bezerédi, Köllő Miklós és Tóth András szobrászok. A magyar szobrászat a fiatal gárdájának mérközése; az igazságos magyar király emlékének létrehozásában igen érdekes lesz annál is inkább, mert e névsorban már ki főrött és általánosan ismert művészek vannak, kik alkotó erejét és tehetségét sok szép mű igazolja.

A kereskedő ifjak majálisa a jór szombaton lesz. E majális villanyfénnyel rendezik. A buzgó rendező bizottság teljes odaadással fáradozik s mint az érdeklődés mutatja, egyik legkedélyesebb mulatása lesz a tavaszi vigalmaknak.

Narancs-est. Ez is van Kolozsvárt, a város egészségügyi férfiaknak ingyen kegyelméből. A narancsot ugyanis koronként megvizsgálják. A melyik kofának romlának indul a narancskézelete, azt a nagyhídről bedobják a szamosba. Szegény emberek után a kövőgödől tájéknál ki halászsák a zavaros vízben szépen megmosott narancsokat, s miután ezek a hatóság férfiai bölcseségeinek tisztító vizén keresztül mentek jónak el is fogyasztják. Nem jobb lenne az ily narancsok megsemmisítésére más módot találni? A m. 6. ben. ép így juttatták a szegényebb néposztály kezeibe az érelen gyümölcsöt. S a helyet, hogy a kolerát csökkentették volna, terjesztették azt a szegényebb nép osztály körében.

A kolozsvári közúti göva- ant május hó 1-én új menetrendet becsat ki, mely szerint a közlekedés sokkal sürbbs lesz, a mennyiben, nem mint eddig két, — hanem három mozdonyt illetve vonat fog közlekedni. Gondoskodva van mindenkélt, hogy a m. á. v. vonatok érkezés és induló vonataikhoz az összeköttetés minden irányból meg legyen, úgy szintén a hivatalnokokra való tekintettel a hivatalos órák kezdete előtt és vége után pontosan vonatok közlekednek, a sátrárú követlen vonatok vannak berendezve, s különös suly van arra fektetve, hogy vonatoknál az összes irányok felé a közönység csatlakozást találjon. Reméljük, hogy ezen sok anyagi áldozatot, igénylő intézkedések folytán a közönység kíváncsámainak elég lesz téve, s a közúti vasut igazgatósága is jövedelmezőbb teszi az által vállalatát. Zsebkidadásu menetrend a közúti vasut irodájában (Benigni palota) vagy a kalaukknál is kapható.

A kolozsvári közúti vasut részvény-társasága 325,000 forint teljeseen befizetett részvénykönyvével tegnap véglegesen megalakult. A kibocsátott 3250 drb. 100 forint névértékű részvény kivétel nélkül jegyztetett és azok tulajdonosai a tegnapi alakuló közgyűlésen képviselve voltak. Az alapítók nevében Propper István mérnök Budapestről vezette a gyűlést, ki mint a magyar asphal gyár gyár részv. társ. a Kezait gyár r. t. az ungvári porcellán és kőlyágyár, a kassai közúti vasut r. t. és több hazai vállalat alapítójaként ismeretes, míg a jegyzkönyv vezetésével dr. Neuman Ármán orsz. képviselő volt megbízva; az előadottak tudomásul vételénél következtek a választások. Igazgatókul megválasztottak: Popper István mérnök; Sigmund Dessoz orsz. képviselő; Péterffy Zsigmond nyug. vasuti igazgató; Szekula Ákos az „Adria” biztosító tár. főnöke gr. Teleki László; Weisz József takarékpénztári igazgató; dr. Sárkány Lajos tanár; Dobai Antal ügyvéd; Hajós János nyug. min. tanácsos. Felügyelő bizottsági tagokul pedig: Gáman Zsigmond iparkam. titkár; Szekula Hágó a magyar asphal r. t. intézője; Weisz Már birtokos; Rottenberg Jenő a Propper István cég megbízottja. A megválasztott választások után nyomban tanácskozára tilt az igazgatóság össze, melyen igazgatósági elnökül: Sigmund Dessoz, annak alelnökül Péterffy Zsigmond lettek megválasztva, egyuttal a gyalui vonal esetleges kiépítésére, több

új mozdony és vagonok beszerzésére vonatkozó és egyéb szükséges intézkedések fogantatásaira, határozat lett hozva.

Szomoru jelentés. Alólrottak mély fájdalommal jelentik forrón szeretettel és atyjuk apjok és nagytatyjuk nagyságos Cséfalvai Cséfalvay Alajos urnak, ny. volt es. kir. lovassági százados és 1848—49-ik évi honvéd őrnagynak, f. hó 26-án, estéli 8 órakor, a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, élete 90-ik évében, szelidülés következtében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 28-án, d. u. fél 6 órakor fognak Pozsonyban a vármegyebáztár 12. szimu lakásában beszenteltetni és f. hó 29-én, d. u. 4 órakor a réthei családi sírboltban örök nyugalomra elhelyeztetni. Lelkiudveért mondandó gyászmisze pedig Pozsonyban a f. t. kapucinusok templomában f. hó 30-án, d. e. 9 órakor, és Réthén a r. kath. templomban f. év május 4-én, reggeli 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Kelt Pozsonyban, 1294. évi ápril. hó 27-én. Áldás hamvaira: Alsó szt.-imhályfalvi Sigmund Elek, utjegyei hallgató, Alsó szt.-imhályfalvi Sigmund Andor, joghallgató, Alsó szt.-imhályfalvi Sigmund Alice, Alsó szt.-imhályfalvi Sigmund Dessoz, Réthéi Prikel Dessoz, joghallgató, Réthéi Prikel Géza, m. kir. honvéd hadnagy, Réthéi Prikel B. Réthéi Prikel Elma, unokái. Alsó szt.-imhályfalvi Sigmund Dessoz szül. Cséfalvai Cséfalvay Elma, Réthéi Prikel Lajosné szül. Cséfalvai Cséfalvay Izabella, a leányai. Alsó szt.-imhályfalvi Sigmund Dessoz, országgyűlési képviselő. Réthéi Prikel Lajos, Pozsonyvármegyi árveszéki elnök, vejai.

Közüti vasuti szerencsétlenség. Ma d. u. 2 órakor a közúti vasut kocsik nélküli szaladó mozdonya elgázolta a belmontor-utczában a Redout előtt a közp. szállító hivatal szekerét. A lónak nem történt baja. A kocsinak azonban szombajában eltorlto a két lábát az elgázolt szekér. A sérültet, a ki keservesen jaggott és iktározatos kinjában kérte a környezetét, hogy löjjék agyon, dr. Hőnez Kálmán orvos és egyetemi tanársegéd s dr. Matusovszky orvos vette ápolás alá. A közúti vasuton egy fiatal, a állítólag gyakorlatlan gépész volt, ki a szemtanak állítása szerint nem csemetgett, a mikor a szekér előtte haladt. Szomoru állapotok ezek, hogy egyenes utczán fényes nappal, kocsik nélküli mozdony ily szerencsétlenségnek legyen előidézője.

Az Erdélyrészi Kárpát Egy- sület központi választmánya május 1-én d. u. 3 órakor a főtitkári hivatalban (Jókai-utca 11 sz.) gyűlést tart. Ez ülésre a választmányi tag urakat tisztelettel meghívjuk. Kolozsvárt, 1894. április 3-án. Feilitzsch Arthur báró társelnök. Radnóti Dessoz főtitkár.

A színházban. Szombaton este Lili került színe Somlóné Vadnai Vilma vendégfellépéssel. Mennyire szereti a kolozsvári közönység e kintnő primadonnát, mi sem illusztrálja élénkebben, hogy dacára a publikum kimerültségének a házat egészen megtöltötte s a művésznőnek minden ének számát meg kellett ismételnie. S. Vadnai Vilmanak a Lili külbénen egyik forsz szerepe s ezuttal is valószággal remekelt benne. Játéka eleven, ügyes volt, énekszámai pedig preciozen bravúrral előadtak valának, Somlónét szombati fellépőtől minden dicsérrel kell megemlékeznünk. Vasárnap d. u. a kórus jutalmazására a színház újra szintén megtelt. A színházi képtelenségeket adták elő a Somlóné fellépéssel. Este Várad Miklós jutalmazására jelent meg nagy közönység a „Csikos” előadásán. Az előadás a legjobbakkal fogé tartozott. A jutalmazottat sajnos taposkodták, s az unitárius kollegium derék ifjusága, mely minden szépnél és jónál legelő jár egy szép babér koszorúval is kedveskedett Váradnak. Várad játékáról kinek méltó partnere S. Vadnai V. asszony volt a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk. Ugy Várad Miklós, mint Somlóné ki, d. u. is nagy szerepet játszott a legkittnőbben megállottak helyüket, dicséret külbénen az összes szereplőknek; minden jól és szépen ment csak a meleg volt a színházban kiállhatatlan nagy. A csikóssal beveződött színházunknál a saison s a társulat külbénen vonattal ma reggel Maros-Vásárhelyre utazott, hol július elejéig marad.

Az Egyetemi Kőr majális rendező bizottsága szombati este gyűlést tartott, a melyen a bizottság tisztikara végleg a következőleg alakult meg. Elnök: Hercepei Iván, alelnökök: Bódy Ferencz gróf és Károlyi Pongrácz, titkár: Grätz Gusztáv, pénztárnok: Krenner J. Miklós, jegyző: Koszma Endre, pénztári ellenőrök: Olesher E. és Herczegh Béla. A bizottság maga is végleg megalakult, és összehívására egyetül elég garanciát nyújt arra névre, hogy e majális csakugyanaz év legfényesebb majálisa, valószággal elite majális lesz.

Felhívás. Tudomására hozom az egyetemi kőr majálisát rendező bizottság tagjainak, hogy a tanárjelölték majálisára számukra fentartott cserejegyeket nálam, kedden és szerdán d. u. 2—3-ig az egy. kőr helyiségében átvethetik. Kolozsvár 1894. ápr. 30. Grätz Gusztáv titkár.

A Szapolyai-féle házat hid-utczában bontják. Megmentik-e a homlokzatot még látható feliratot? (Bekezdések.)

Május másodikán lesz a tanárjelöltékek majálisa, mely első lesz az idén s mely nagyon érdekesnek ígérkezik. Ugy látszik az időjárás is kedvez a muza fiak szépen elő készített mulatságának.

A kolozsvári polgári dal- egylet május hó 14-én (pünkösti második napján) a „Hója” erdőben rendez zártkörű, tánczal egybekötött daléjszát rendez.

Gyászair. Nagy-b rivó övezgy Boér Ferencné szület. t. karánsebesi János József N. Enyeden meghalt.

Merénylet József főherczeg ellen. Szombaton délután 2 óra 5 perczkor a budapesti pályaudvarból Bécs felé induló gyorsvonatra, amelyen József főherczeg is utazott, a legett faraktárak környékén rálöttek. A golyó az utolsó gráci közvetlen kocsit ablakát átfúrta s a folyosóra nyíló szakasz ajtón át az oldal falba ütődött. József főherczeg kocsija közvetlen az előtt a kocsit előtt volt a vonathoz illesztve, a melynek ablakát a golyó átlötte s így nincs kizárva annak a lehetősége, hogy József főherczeg ellen terveztek merényletet. A gráci wagon első osztályában három utas volt: Förster Ottó országgyűlési képviselő, ifjú Hatvani Deutschu Bernát és Balajthy miniszteri hivatalnok. A golyó átfúrta az ablakot, Balajthy feje fölött röplött keresztül és éppen nyitott szakaszajtón a az tlés felő párnázata fölött az oldalfalba ütődött. A lyuk az ablak vastag tükör-üvegén hat-nyolcz milliméter kesek lyukat ütött. A golyót az utasok mindenfelé keresték, de nem tudták megtalálni. Alkalmassint revolvergolyó volt, a melyet a kocsit ablakának megfelelő magasságból löttek ki.

Az állami számvéveszések vizsgálódása Kolozsvárt. Mint Budapestről értesitenek az állami számvéveszések elnöke Bóhm Gyula titkár azzal biztat meg, hogy bejőve Kolozsvárra, itt vizsgálja meg az államvasutak tiszteletességének és az ottani államvasuti állomási pénztárnak kezelését, valamint a tudományegyetem pénz- és gazdasági kezelését ugyanott, továbbá vizsgálát alá fogja venni a pénzügyigazgatóság számvévesz osztály ügykezelését, az adóhivatal és dohányraktár kezelését, a törvénykezési fogház, a 22. számú honvéddévalgyalozsárad törzse és l. zászlóalj, pénz- és gazdasági kezelését.

Udvari emberek Kossuth- nak A míg a törvényességeknek a nikkolozsi törvényessék kivételével — az egész országban beszűntették a megkezdett gyűjtést a Kossuth szoborra, addig a gödöllői udvari személynéknak van bátorsága a központi szoborbizottság iwein adakozni. Mint Gödöllőről írják, az udvari ellenőr és az udvari káplán egyenként öt forinttal szerepel a gyűjtőben a melyen a szolgásmélyzet is kisebb-nagyobb összeget irt alá.

Öngyilkosság — pirosít- val. Új és érdekes módját találta ki, mint a „Szegeci Híradó” írja, az öngyilkosságnak az a külsőházi fiatal menyecske, a ki vasárnap arzenikum-tartalmu pirosítójával mérgezte meg magát. Kondász József fiatal gazda az őszel vette nőül Pálfi Rózsát. A mézes hetek nem sokáig tartottak, mert Kondász József a vele egyházban lakó sógornőjére vetette szemét, akivel viszonyt is kezdett s feleségével ettől kezdve oly durván bánt, — hogy az asszony csakhamar hasznásközt átlélt. A szülők előtt azonban kellemelelen vendég volt a falu csufjára a hasznásközt leány s kényseritették, hogy térjen vissza férjéhez. Vasárnap Kondász László ment dolgozni, a felesége pedig hazatért. A menyecske először is a sógorasszonyhoz fordult kéré szóval, hogy menjen el a háztól, vagy ne hallgasson többet az ő férje szavára. Am erről a fiatal sógorasszony, a ki a paraszt „tek szakkál” érzelmeit bírta, hallani nem akart. Kondász László kérésének sikertelenségét, bement a belső szobába, arcpirosítóját beleöntötte egy pohár vízbe s megitta. Rettenetes kinokát állott ki az arzenikumos festéktől, de elnyomta fájdalmát úgy, hogy a házbeliék nem tudták róla semmit. Délután véletlenül egy ismerőse jött látogatába, aki gyorsan orvost hívott és úgy sikerült megmenteni a biztos haláltól a szerencsétlen asszonyt.

Halálra ítélt anarckhista. Szombaton befejezték a Henry-per tárgyalását. A hátralevő tanak kihallgatása után az államügyész vádbeszédében erőlysen követelt Henrynek halálra ítéltetését. A vádbeszéd előtt Henry egy hosszabb iratot olvas fel melyben leírja tettét és teóriáit fejtegette. A védő utal vádlott fiatalaságára, bezzámmithatatlanságára és örökös gonosztervő hajlamaira és enyhítő körülmények figyelembevételét kéri mire az esküdtzsek tanácskozára visszatul. Háromnegyed órai tanácskozás után az esküdtzsek ismét megjelent, hogy a halális ítéletre szóló verdikét kihirdesse. A törvényessék elnöke az ítélet kihirdetése előtt kérdést intézett Henry vádlotthoz, hogy van-e még valami mondandója, — Henry j. kijelentette, — hogy elfogadja a verdikét, bármint legyen is. Az ítélet kihirdetésekor Henry felkiáltott: „Bátorság bajtársaim! Eljen az anarckhia!” A míg a törvényessék tanácskozott, Henry tüntetlen mosolyogva beszélgetett védőjével.

A kongói háboru. Arról a győzelemről, melyet Lothaire hadnagy, D'Haris báró előcsapatának parancsnoka Manyemadnál aratott az arabok felett, pótlólag a következőket jelentik: Bomoliza az unjonan épült Kabambari városba vonult seregeivel, a melyek itt csaptak össze Lothaire katonáival. A küzdelem az arabok teljes levertetésével végződött. Lothaire, miután sekatat elfogott, elvette az ellenség fegyvereit, lovait és élelmiszereit. Romolizának a történetek után lesz újból a belgák ellen hadakoznia, mert utja mindenfelől el van zárva. Lothaire győ-

zelme minden valószánság szerint a Manyema tartomány felosztását jelenti annál is inkább, mert Jaques kapitány és d'Haris báró csapatukat már koncentrálták és így az arabok további felkelése eleve is ki van zárva.

Utazó színház.

Lesz itt a függöny tegnap utoljára és ma szárnyára kelt vándorló Thalia. Ki kocsin — ki gyalog — huzodott sorjába, Kolozsvári vasut induló házába. Óriási ládák döszögték előre — Sok ékes holmival rogyásig terhelve. Sok fényes kard — melynek aszála villogó, Királyi korona — gyémántol csillogó. Aranyozott menlek, sujasos nadrágok, Pédruitt bajusz alól leugró szakállak — Zúros nagy bankóktól duzzadt bugyelláris, Kellékesnél arany ezüst tiz rakás is — És valamennyinek oly csengő szólása, Hogy pléhnék gondolni vakmerőség volna. Hát még a sok erdő, mező pusztá, berek, S e mellé mennyi kell, annyi házasság, Paripa, hal, madár, ékszer — hej de mennyi... Tovább csak azt mondom: sőtöbbsi sőtöbbsi! Készen áll számukra kocsik hosszú sora, Legelől prászkol a nyugtalan masina; Füstöt fuj, párat önt, köhög, bug és szisszen, Mintha tudná, hogy mily drága terhet viszen. Általa utaznak királyi felségek És világot verő híres hadvezérek. Gasdag, szegény, koldus — a föld minden népe, Tündéreket játszó primadonnák szépe. Mefistó az örög és Mihály arkangyal, Messiás, apostol, barbár, indus, vandál... S tudná a jó isten, se szere, se száma, A ki összeszedné... legyen kell a gátra!

Ott tul a hegyeken székelnek országa, Kakas tejjel stított pogácsával várja. Lesz öröm, lesz lagzi a mint megérkeznek, Pataként hömpölyög dus árja a méznek, Azt is megmondom, hogy hol van ez az ország, Dictum, factum — Marosvásárhelynek hívják.

T.

Az áprilisi divat.

A tavaszi divat kibontakozik már, a barátságos verőfényben fürdő utczákon sürtn röpöknek a beszedő, gyakran irigykedő pillantások ha egy-egy új kőszitum siklik a korzón. Szinte biztosra vehetjük, hogy a hölgyek ilyenkor mint egy zényszerő, egy irányba fordítják a tekintetüket.

Nos tehát, hogy minden meglepetésnek és meglepésnek elejét vegyük, sietünk elárulni, hogy legközelebb a selyem és pamut pepita lesz en vogues nem csak toilletkeknek ha nem jabot-csokroknak, kalapdisznak, betéteknak, informá bluzoknak és nyakkendőknek. Sőt az oly régóta mellőzött pepita cipők is iparkodnak, hogy visszasszeressék elvesztett jogaikat természetesen az erősítő borbételek segítségével. Nem szólva arról, hogy ez a szövet, kivált ha jó minőségű, a legnagyobb mértékben praktikus, mellette szől mindenestre az angol forma egyszerűsége, a mely hovatovább korlátlanul fog uralkodni. Mindenféle disztis, melyet eddig az utcai ruháknak alkalmastak, lassan-lassan eltűnik és egyre több karom alakát láthatunk egyszerű, sime, csupán a szabás és a kidolgozás finomsága által kintnő kőszitumokban. Pedig Párisban a találság fokozódik az igyekesek, hogy az ujjakat és a szoknyát a lehetőségek börtökék.

S bár nem nagyon tapasztalhatjuk még, hogy az ujjak bősége csökkenne nálunk, a fejlődésben még is szűnet állott be s ez szintén jó jel. És idő szerint divatos ugyan még az oldalt ezéiden díszített szoknya, mindeneséltal előrelátható, hogy a minden tekintetben előnyösebb, teljesen sime szoknya mihamarabb le fogja győzni. Sime szoknya és győzőn erdőzött bluz-szerű derék széles gallerral: ez a legújesebb tavaszi ruha.

Az összehasonlítás a téli divattal is azt bizonyítja, hogy a divat istennője nem volt radikális, forradalmi kedvében és enged az angol hatáskor. A kis sersperntin-aj igaz, hogy nem érvényesült eléggé, csak itt-ott tűnik már elő; de van egy másik forma, a mely nagyon elterjedt és még sokáig megmarad, az ugynevezett Coton, vagy a mint újabban nevezik a Bolero felöltő, a mely mindenféle batitát, vagy selyem ingeszerű bluzokkal, vagy más fesszes derékkal kapcsolatosan nagyon csinos és praktikus. De éppen, mert oly egyszerűen és mindamellet oly előnyösen mutatják a nő alakját, ügyes szabónéknél kell varratni. A hámság egyszerűen a fajta toillette-ek keservesen megbosszúlják magukat.

Nagyon kedvelt ruhadísz az idén a kekeny széles szalagokból készült csokrok. De nemcsak ruhadíszul használgják, hanem ott látszik esernyőn, kalapon, sőt a csipőn is. Az egyiken pille nagyságu, kemény selyem szalagokból készitve, a másikon duzóros, de a csokor azéiden mellőzhetetlen.

Kabátok díszítésére igen alkalmas a mioré szalagokból készült nagy csokrok. A spencerkabátokhoz igen alkalmas a puha selyem szalagokból készült csokrok hosszú lelogó szalagokkal. A csokroknak a kalapokra való tűzése nem egyforma. Az egyik hátul, a másik körülről rakja csokrokkal s a divat aligha mondatná szépek.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)
Születés a királyi családban.
Budapest, ápril. 30.
Mária Valeria főherczegnő fiat szült Welsben.
Mind az anya mind az ujon szültől, jól érzik magukat.
A királyné azonnal oda utazott, az új szültöt s édes anyja látogatására.

József főherczeg és az akadémia.
Budapest ápril. 30.
József főherczeg, mint Fiuméből táviratozzák, az akadémia tagságáról nem mond le.

Öngyilkosság Budapeston.
Budapest, április 30.

Tegnap délután egy apa tizenkét éves fiát magához szorítva a Margithidról a Dunába ugrott.

A két visbefelő sokáig küzdött a habokkal, míg végre mind a kettő alámerült. A borzalmas esetnek sok nézője volt a parton, kimenteni azonban nem tudták őket.

Vonat merénylet.

Budapest, április 30.
A lapunk külbén rovatában ismertetett vonatmerényletből a való anyni:

A lörés véletlenül történt.
A vonaton senki sem sérült meg.
A vonattal nem József főherczeg, hanem László főherczeg utazott.

Lefoglalt lap.

Budapest, ápr. 30.

Csernovitzban lefoglalták a „Gazette Bukovinai” című oláh lapot, mert abban egy nyílt felhívás jelent meg az oláhokhoz özimezve, a melyben imád ószára szólitja fel a népet az erdélyi oláhokért.
Továbbá Ratus és társának üdvözlő sürgönyöket küldjenek.

Küry Bécsben.

Budapest, ápril. 30.

Bécsi lapok szerint Küry Klára ösztől kezdve Bécsbe az Ander Wien színházhoz szerződik. (Bajossan hisszük.)

Munkás sztrájk.

Budapest, ápril 30.

Bécsben hatvanézer munkás amunkát beszüntette. Meidlingban pedig egy ember a fogházat akarta felgyújtani.

Felolás szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadaplajadoncs:

MAGYAR MIHÁLY.

Nyiltér-*)

Balogh Károly zilahi kir. közejgyzőnek egy (?) cselekményét „komisz”-nak nevezvén, ezért „konyha-kalandjai” közben megszokott oly szemelen kifejezést merészkedett használni, melyért, ha bénasággal gátolva nem vagyok — nem tekintve ökönyi erejét — stante pede felpofoztam volna.

Est nem tehetvén, tanuk előtt „haszonlatlan gazember”-nek neveztem s a mit be is igyekeztem váltani, „becsukatas”-sal fenyegettem és így szemelenkedéséft tulajdonképen meg is torlaltam. Mivel azonban én, nem mint ő, kit esembe is köptek, a piszkolódásához szokva nem vagyok, a szóval vett elégtétel mellett más elégtételt óhajtván szeresni, az esemény utáni órában két urat felkértem, hogy Balogh Károlytól megfelelő elégtételt szeressenek.

A felkért urak, de mások is, kik az eseményről tudomást szerettek, mosolylyal feadták szándékamat s biztosítottak róla, hogy Balog Károly „bérteti” képes nem lévén, elégtételt kérem is felesleges. Ehhez képest nekem sincs más feladatam, mint a ajtó utján is konstatalnom azt, hogy Balog Károly kir. közejgyző egy olyan hitvány gazember, kinek a börtönben, s nem a tisztes közejgyzői állásban van helye, a honnan — mit már régen megérdemelt volna — elcsaptnai is igyekezni fogok.

Egyuttal tisztelettel kérem fel mindazokat, kiknek nevezett Balog Károly kir. közejgyző közejgyői munkálatokat teljesített és magukat általa megalatva érzik, vagy csak megalatva lenni gyantitják is, miszerint kezeik között levő okmányaikkal nálam megjelenni sziveskedjenek, igérvén, hogy sérelmeikért, minden díjazás és költséggel nélkül, igyekezni fogok elégtételt, károsodásokért pedig megfelelő kárpótlást szeresni.

Zilah, 1894. ápril 28.

Minorich Albert,

ügyvéd.

Bádogos segédek

azonnal alkalmazást nyernek

Kolozsvárt,

KAJETÁN ENDE

412 (3—3)

bádogosnál.

(*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősség nem vállal a Szerk.

Sz. 1725—1894.

414. (2—8)

Sz. 400—1894.

427 (1—1)

Pályázati hirdetmény.

A M. Valkó székhelyi rendszerezett **körorvosi állomás**, mely 16 községet foglal magában, körorvosnak járási orvossá törént kineveztetése folytán üresedésbe jöven, ezen állomásnak választás útján történő betöltése céljából pályát nyitok.

Ezen állomás 400 frt fizetés, 100 frt lakbér és 200 frt úti átalánnyal, ugyasírtén a rendeletileg megállapított látogatási díjakkal van javadalmazva.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1876. évi XVI. t. cz. 143. §-ban meghatározott okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványukat hozzám **május 25-ig** adják be.

A választás később meghatározandó napon fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól,

B.-Hunyadon, 1894. évi április hó 23-án.

KERTÉSZ,
főszolgabíró.

Arverési hirdetmény.

Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbírósa 11702—1893. számú végzése által, Ferenczy Miklós ügyvéd által képviselt Stehr F. triezsi özég javára Dr. Avel (Adler) Sándor J. Albert ellen 364 frt 87 kr. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás fogamatossága alkalmával 1893 évi november hó 17. napján bíróság felülfigyelt és 718 frt 80 kr-ra becsült szobabutorok stb.-ből álló ingóságok, 364 frt 87 kr. tőke s egyéb törvényes járuléka erejéig nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a városi kir. járásbírósa 2360—394. számú kiküldést rendelő végzése folytán Kolozsvárt, Belközép-utca 12. szám alatt leendő eszközölésre 1894. évi Május hó 1-én napjának délelőtti 10 órája határidővel kinttettik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében, a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételár az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kolozsvárt, 1894. évi április hó 15. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. járásbíró végrehajtó.

Nagyban és kicsinyben.

Új posztó-raktár!

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **Kolozsvárt, Belmagyar-utca 7. sz. a.**

SZÖVET- és POSZTÓ-,
valamint **szabó-kellékek**
nagy raktárát rendeztem be.

Harmincz évi önálló működésem, alapos áruismeretem és régi összeköttetésemnél fogva legnagyobb győzésekkel, — azon helyzetben vagyok, hogy úgy választékban, valamint áraindításban, főleg pedig az árak tekintetében valóságos meglepőt nyújthatok.

Megkérem tehát a n. é. közönséget, szíveskedjék üzletem megtekintésére méltatni s vállalatomat becses pártfogásával támogatni.

Mély tisztelettel

REIKOVITS H.

341. (10—10)

Ruhák elkészítésére jó szabókkal rendelkezem.

Nagyban és kicsinyben.

„THE GRESHAM“ ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz
József-tér 5—6.,
a társaság házában.

Ausztriai fiók:

Bécs, Gisellastrasse
1. sz. alatt,
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. évi június 30-án Frk. 117,550.797—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891.

Évi június 30-án 20,725.259—

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződése

s visszavásárlások után a társaság

fennállása óta (1848.) 249,311.449—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt

a társaságnál 61,372.000—

értékig nyújtattak be ajánlatok, midőn

a társaság fennállása óta benyújtott aján-

latok összértéke 1,728,184.555—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek

alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díj-

mentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb városá-

ban az ügynök urak és az erdélyi vezérügynökség

Kolozsvárt, Belső-utca 5., 7. sz. 7. (21—x)

Ajánlkozik egy külföldi fiatal hajadon társalkodónó vagy nevelőnőnek.

Francozia, olasz, német nyelvet jól, magyarul keveset.
Zongora, ének, szabószatban kitűnő.

Jeles bizonyítványokat bír.

Jelesben Háromszék-megyében Al-Debolyban, p. Illyefalva:

Lázár Mihálynénál értesíthető.

431. (1—1)

Értelmes szakértő,

ki az **ÉPÍTÉSZET** minden ágazatában magát teljesen kiűsméri,

kőműves, vagy építési muukavezetői állomást

őhajt elnyerni

építészeknél vagy urasági udvaroknál,

vidéken is.

Czim: D. N. építész, külközép-utca 96/4. sz. Kolozsvárt.
405. (3—5)

Eladó birtok.

Nagy-nyulási (Kolozsvármegye) 19. tjkv. szám alatt
322 és fél kat. hold tértagságu

TAGOSÍTOTT BIRTOK,

a tagban levő gazdasági épületekkel, a községben fekvő nagy kiterjedésű udvari telekkel és uralakkal; valamint a szomszédos **Királyfalva** 8. sz. tjkvben foglalt 10 kat. hold és 1200 □ öl tértagságu

első osztályu egy darab réttel örökáron eladó.

Értekezhetni **DÓSA ELEK** vármegyei főjegyzővel Maros-Vásárhelyen.

396. (2—3)

Van szerencsém a t. közönségnek tudomására hozni, miszerint **Kolozsvártt**

mint szakértő műkertész

letelepedtem.

s elvállalok vidéken úgy, mint helyben minden e szakmába vágó vállalatokat s azokat gyorsan és pontosan teljesítem, u. m. **kertek és sárkerek** rendezését stb.

Megkeresések Györgyfalvi-utca 33. sz. kert-telepomen.

Teljes tisztelettel:

Szabó Kálmán,

411. (3—8)

műkertész.

Egy nagy üveg 10 kr.

A székegyföld legszénasavdúsabb, legkellemesebb ízű és legolcsóbb savanyuvíz a

„BAROSS-FORRÁS“

kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál. Gazdag szénasav tartalmánál fogva a **hórnak ízt kellemessé teszi** és színét nem változtatja, miért is a vendéglős uraknak „**Spritzer**“-nek különösen ajánlatik.

Ujabb orvosi bizonylatok a „Baross“-forrásról:

Az erdővidéki „Baross Forrás“ név alatt ujabbban forgalomba hozott ásványvíz egyike hazánk legtöbb szabad szénasavat tartalmazó forrás termékeinek. A víz tisztá, átlátszó üledék és mellék iz nélkül való, igen kellemes és üdítő élvezeti, járványos időben kitűnő étrendi ital. Gyógyhatása a légutak és tápcsatorna; de különösen a húgyszervek idült hurutos bántalmainál érvényesül. A víz töltése, dugaszkolása és kiállítása tiszta, ezélszerű, kifüggetalan.

Kolozsvárt, 1893 április hó 10.

Dr. Purjez Zeigmond s. k.,
egyetemi tanár.

„Baross“ forrást stb.
Kolozsvárt, 1892 július hó 15.

Dr. Fabinyi Rudolf s. k.,

a kir. tud. egyetem vegytani intézetén-k igazgatója.

A „Baross Forrás“ savanyu vizet kellemes ígató hatásánál fogva a légző és emésztő szervek és a húgybolyag hurutos bántalmainál kitűnő eredményt nyújt. Igazoltatást, vétőudulást nem okoz. Igen gazdag szabad szénasav és gazdag vastartalma miatt tisztán vagy borral keverve readikvív kellemes, üdítő savanyuvíz. A víznek külső kiállítása, dugaszkolása teljesen megfelel a mai kor kívánalmainak, a forrás és kezelés tisztaságáról különben a nyár folyamán személyesen is meggyőződtem.

Kolozsvárt, 1892 december hó 21.

Dr. Nappendruck Kálmán s. k.,
városi orvos.

Járványok s főleg kolera veszély idején kitűnő präservatívum.

KIZÁROLAGOS RAKTÁR:

Kánya Sándor fő- és fiók-üzletében.

Egy nagy üveg 10 kr.

WALSER FERENCZ-féle

első magyar gép- és tűzoltószér-gyár, ha-rang- és érczöntőde részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Vizmű építő osztálya:

tervel és létesít városi és községi vízvezetéseket és csatornákat, vállalkozik birtokok, konyha és díszkertek, marhaltatók, gőzmalmok, cukorgyárak, szeszfőzdék stb. számára szolgáló vizművek létesítésére,

gőz- és kádfürdők műszaki berendezésére,

valamint

lakházakban vízvezeték, fürdők, closettek stb. előállítására

teljes jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

a **kolozsvári fióklep műszaki osztálya,**

Kolozsvárt, Belmonostor-utca 8. szám.

321. (17—30)

Legjobb
**gazdasági-, virág-
és
veteménymagvak**
kaphatók

Tauffer Ferencz utóda

magkereskedésében, Kolozsvárt, belközép-utca 6. sz.

Állandó nagy raktár mindenféle
**műtrágyákból, új gabona-
zsákok, gazdasági gépek
és eszközök.**

Továbbá eredeti **angol bicyk-
lik és írógépek**
a legolcsóbb gyári áron.

